

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Gjerdrum kommune
Pb. 10
2024 Gjerdrum

Miljøvernavdelingen

Besøksadresse: Tordenskioldsgate 12,
Oslo
Postadresse: c/o Fylkesmannen i Østfold,
Postboks 325, 1502 MOSS
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato:
Vår ref.: 2018/23743-1 M-FO
Saksbehandler: Simon Haraldsen
Direktetelefon: 22 00 36 52

Dato: 14.11.2018

Ny utslippstillatelse for Gjerdrum kommune - avløp

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har ferdigbehandlet søknaden fra Gjerdrum kommune, der det søkes om ny tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelse i Gjerdrum kommune.

Med hjemmel i forurensningsloven gis det utslippstillatelse med vilkår til Gjerdrum kommune på avløpssektoren. Tillatelsen erstatter tillatelsen datert 01.07 2013.

Vedtaket kan påklages til miljødirektoratet innen 3 uker fra tillatelse er mottatt.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus viser til søknad datert 12.10 2018 fra Gjerdrum kommune der det søkes om utslipp av kommunalt avløp.

Vedtaket

Fylkesmannen gir Gjerdrum kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften kapittel 14 Krav til utslipp av avløpsvann fra større tettbebyggelse. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16 i forurensningsloven. Fylkesmannen har ved avgjørelse om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelse datert 01.07 2013. Tillatelsen datert 01.07 2013 trekkes tilbake i medhold av forurensningsloven § 18.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringsøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensning er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensning jfr. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Søknad

Gjerdrum kommune søker om tillatelse til å overføre sitt kommunale avløp fra tettbebyggelsen i kommunen til Midtre Romerikes Avløpsselskaps (MIRA) renseanlegg i Tangen i Sørum kommune med utslipp til Glomma. Kommunen har i søknaden gitt en generell beskrivelse av kommunens avløpsnett og om ansvarsforholdet mellom MIRA og Gjerdrum kommune.

Høring

På grunn av at renseanlegget er nedlagt og alt kommunalt avløpsvann er overført til MIRA IKS har det ikke vært nødvendig med offentlig kunngjøring i forbindelse med søknaden jf. forurensningsforskriften § 36-9 andre ledd bokstav b. Det er imidlertid tidligere foretatt høringer og kunngjøringer i forbindelse med reguleringsplaner knyttet til overføringsledningen og til etableringen av MIRA IKS sitt renseanlegg i Tangen, Sørum kommune.

Fylkesmannen har sendt et utkast til ny utslippstillatelse på en kort høring til kommunen og til MIRA IKS.

MIRA IKS presiserte i sin tilbakemelding ansvarsforholdet i tilknytningspunktet mellom kommunen og MIRA som vi etterspurte. Selskapsavtalen mellom MIRA og eierkommunene ble vedlagt.

Fra Gjerdrum kommune ble det gitt noen mindre kommentarer. Det ble blant annet bedt om at begrepet akutt utslipp blir definert i tillatelsen. Definisjonen og utdyping på akutte utslipp er nå tatt inn i vilkårene om beredskapsplaner.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen har arbeidet aktivt for å få kommunene inn i et tettere avløpssamarbeid de siste årene for å møte veksten, klimaendringer og de skjærpede kravene til vannkvalitet etter vannforskriften på en bærekraftig måte.

Gjennom nedleggelsen av Gjerdrum kommunale renseanlegg og overføring av avløpet til MIRA IKS i 2017 har kommunen utført et vesentlig bidrag til å oppfylle vannforskriftens målsettinger om god vanntilstand i vannforekomster. En overføring av utslipp fra en sårbar resipient som Gjermåa til en robust resipient som Glomma er bærekraftig og fremtidsrettet.

Tillatelsen omfatter nå kun ledningsnettet til tilknytningspunktet til MIRA IKS. Tillatelsen må derfor ses i sammenheng med MIRA IKS sin utslippstillatelse. Å samordne felles prioriteringer og strategier i totalsystemet for å øke sikkerheten mot ukontrollerte utslipp blir viktig.

Klima:

Antall dager med intensiv nedbør er forventet å øke. Dette vil sammen med fortettinger medføre økt avrenning og mere vann til avløpsnettet. Tillatelsen har derfor satt fokus på at kommunen skal gjøre avløpsnettet mindre påvirket av nedbør. Lokal overvannshåndtering skal være et viktig hovedprinsipp for å minimalisere overvann til ledningsnettet.

Det må tas hensyn til klimafaktorer for å dimensjonere stort nok når fornyelse skal gjennomføres på ledningsanlegg. Her vises til Klimaservice.no som har utarbeidet en klimaprofil for Oslo og Akershus med klimafaktor på minst 1,4 på korttidsnedbør. Kunnskap om nettets kapasitet

estimeres best gjennom å utvikle gode avløpsmodeller for ulike belastningssituasjoner og dette er tatt inn i tillatelsen med hensyn på sentrumsområder.

Å gjøre gode risiko- og sårbarhetsvurderinger på avløpssystemet for å målrette avløpsinnsatsen etter risiko blir viktig. Tillatelsen er derfor basert på at avløpssektoren skal styres etter miljørisiko. Det vil være de avløpssoner innenfor rensedistriktet som har størst miljørisiko som skal ha høyest tiltaksprioritering fremover.

Kommunen har i dag ikke en god nok overordnet plan å styre etter. En plan som skal vise mål, områdeprioriteringer, sammenhenger mellom underliggende fagplaner og tiltaksprioriteringer innenfor de mest sårbare områdene må på plass.

Det bør etterstrebtes tallfestede avløpsmål slik at ledelse og den enkelte medarbeider i organisasjonen ser hva som oppnås innenfor avløpsområdet fra en planperiode til en annen. Fylkesmannen har stilt krav om en rullering av planen med en frist som er satt i samråd med kommunen. ROS analysen som kommunen har valgt som metode må revideres for å gi nødvendige innspill til den overordnede planen da nåværende ROS- analyse er mangelfull, jfr. tilsynsrapport 2018.

Utskiftingstakten på dårlig ledningsnett må økes.

Det må planlegges for tilstrekkelig kapasitet på ledningsnettet for å møte vekst, klima og utslippskrav. Dette forutsetter et høyt nivå på fornyelse av kritisk avløpsinfrastruktur. Kommunens innrapportering til KOSTRA viser at ca. 27 % av ledningsnettet er lagt før 1960. Dette er et gammelt avløpsnett i forhold til mye av avløpsnettet i Oslo og Akershus. KOSTRA dataene i perioden 2007-2016 viser at kommunen har hatt en fornyelse av ledningsnettet som *ikke* er bærekraftig og som i denne perioden har ligget på en halvpart av gjennomsnittsfornyelsen i Oslo og Akershus og også vesentlig under landsgjennomsnittet på 0,6 % årlig.

Vi anser at hensynet til å sikre en god og forsvarlig og bærekraftig forvaltning og fornyelse av ledningsanlegg best ivaretas ved at kommunen selv tar ansvar for å finne riktig ambisjonsnivå for fornyelse av gammelt ledningsnett, men kommunen trenger en høy årlig fornyelsestakt av gammelt ledningsnett fremover. Fylkesmannen stiller et krav om en fornyelsesplan som skal vise utskiftingskriterier – og takten på utskifting av dårlig avløpsnett fremover. Vi har registrert at kommunen i sine tiltaksplaner legger opp til minst 1 % årlig fornyelse - og vi vil være tilfreds med dette nivået som gjennomsnitt de neste 5 årene som vi etterspør.

Konsekvenser for naturmangfoldet.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfold. Dette innebærer at naturmangfoldlovens prinsipper også må legges til grunn når det gjøres en vurdering etter forurensningslovens bestemmelser.

Det at en har nedlagt det lokale renseanlegget med utslipp til Gjermså og overført avløpet til MIRA IKSs renseanlegg med utslipp til Glomma er et viktig tiltak for å beskytte det biologiske mangfoldet.

Fylkesmannen anser at kunnskapen om naturverdiene i området er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad, men det settes vilkår som et føre-var tiltak.

Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Fylkesmannen anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet i og rundt tiltaksområdet ikke vesentlig vil forringes, og Fylkesmannen anser dermed §§ 11 og 12 som oppfylt.

Fylkesmannen mener derfor at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er oppfylt.

Hensyn til vannforskriften

Tiltak som medfører fare for forurensing av vann skal også vurderes i henhold til vannforskriften, der formålet er å beskytte og om nødvendig forbedre miljøtilstanden i alle elver, innsjøer, grunnvann og kystnære områder.

Den tiltaksrettede overvåkingen som det er stilt krav om skal gi kunnskap om tilstand og effekter av tiltak.

Kommunen sitter representert i vannområdeutvalget Leira- Nitelva der overvåking og tiltaksarbeidet skal samordnes med de øvrige kommuner og myndigheter i nedbørfeltet til Leiravassdraget.

Generelt skal kommunen arbeide for å minimalisere utslippene sine fra avløpsnettets så langt som mulig uten urimelige kostnader. Virksomheter som har påslipp av forurensninger som er uønsket og som kan skape driftsproblemer må følges opp.

Konklusjon

Kommunen har gjennom nedleggelsen av det kommunale renseanlegget bidratt til å få på plass en regional bærekraftig og fremtidsrettet løsning for avløpsrensing sammen med kommunene Fet og Sørum. Fokuset i kommunen må nå i første rekke dreie seg om å gjøre avløpsnettets mindre påvirket av nedbør.

Tidsfrister

Tiltak i vedlagte utslippstillatelse er opplistet i tabellen nedenfor og skal gjennomføres innen fastsatte frister.

Referanse	Tiltak/virkemiddel	Tidsfrist
3.0 Krav til miljørisikovurdering og tiltak	Miljørisikovurdering med handlingsdel	1.10 2019
3.3 Beredskapsplan	Oppdatert beredskapsplan	1.10. 2019
4. Overordnet plan	Oppdatert overordnet plan med handlingsdel	1.04 2020
5. Oversikt over alle punktutslipp	Årsrapport	1.03 hvert år.
7.1 Handlingsplan for fornyelse av ledningsnett	Fornyelsesplan/Saneringsplan	1.1 2020
7.2 Handlingsplan for å redusere fremmedvann til avløpsnettets	Handlingsplanen implementeres i overordnet plans handlingsdel.	1.1. 2020

Gebyr

Gjerdrum kommune skal betale et gebyr på kr. 50.900,- for Fylkesmannen i Oslo og Akershus sin behandling av søknad, jf. forskrift om begrenning av forurensning av 1.6.2004 kapittel 39 om gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven. Saksbehandlingen knyttet til behandling av søknaden er plassert i gebyrsats 5, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden og korrespondanse med søker og endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Fylkesmannen inngår også. Samlet ressursbruk er ca. 2 ukeverk.

Faktura med innbetalingsblankett ettersendes fra Miljødirektoratet.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelsen, herunder plassering i gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker fra tillatelse er mottatt. Eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Kari Skogen
seksjonssjef

Simon Haraldsen
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:
MIRA IKS
Lystadvegen 140
1920 Sørumsand.

Tillatelse etter forurensningsloven til Gjerdrum kommune for utslipp av kommunalt avløpsvann

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16 og kapittel 14 i forurensningsforskriften. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 12.10 2018, samt oppdaterte opplysninger fremkommet under behandling av søknaden. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 11.

Kommunen må på forhånd avklare med Fylkesmannen i Oslo og Akershus dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Virksomhetsdata

Ansvarlig enhet	Gjerdrum kommune
Postadresse	Gjerdrum kommune Pb. 10 2024 Gjerdrum.
Besøksadresse	Herredshuset, Gjerivegen 1, 2022 Gjerdrum
Gnr./Bnr.	
E-postadresse	postmottak@gjerdrum.kommune.no
Org. ledd	864 949 762
NACE-kode	37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann
NOSE-kode	

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2018.0970.T	0234.0001.05

Tillatelse gitt: 14.11 2018	Endringsnummer: -	Sist endret: -
Ellen Lien fung. fylkesmiljøvernssjef		Kari Skogen seksjonssjef

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

Innhold

1. Tillatelsens ramme	3
2. Undersøkelser, utredninger og rapporteringer med frister	4
3. Miljørisikovurdering, håndtering og beredskapsmessige tiltak mot utslipp og akuttutslipp.....	5
4. Funksjonskrav til avløpssystemet.....	6
4.2 Drift og vedlikehold.....	6
5. Utslipp fra overløp og overvann	6
6. Årsrapport med oversikt over utslipp	8
7. Planer for reduksjon av fremmedvann og fornyelse av avløpsnettet.....	8
8. Resipientundersøkelse og overvåking	9
9. Forurenset grunn og forurensete sedimenter.....	9
10. Krav til utslipp til luft.....	10
11. Krav til rapportering	10
12. Interkontroll	11
13. Generelle vilkår	11
14. Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	12

1. Tillatelsens ramme

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser med samlet utslipp større enn 2.000 personekvivalenter (pe) til ferskvannsresipient. Tillatelsen omfatter avløpsanlegg for transport. Kommunens ledningsnett består av separate spillvannsledninger og overvannsledninger, pumpestasjoner samt overføringsledning til renseanlegg.

Kommunen skal ha en oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og størrelse (pe beregnet BOF₅ etter NS 9426) som er tilknyttet avløpsrenseanlegg.

Kommunen transporterer sitt avløp til Midtre Romerike avløpssekskap (MIRA). Tillatelsen til kommunen skal derfor ses i sammenheng med utslippstillatelsen til MIRA.

Ansvarsforhold mellom MIRA IKS og Gjerdrum kommune:

Gjerdrum kommune leverer avløpsvannet til MIRA IKS ved PA 118 og PA 117, derfra pumpes avløpsvannet til droptank DT 115. Pumpestasjonene (PA118 og PA117) og droptank DT115 eies og driftes av MIRA IKS. Det skal være installert vannmengdemåler til pumpestasjonene.

1.2 Miljømål

Formålet med tillatelsen er å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann. I følge forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) § 4 skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og minst god kjemisk tilstand.

Anlegget skal drives på en slik måte at miljømål etter vannforskriften og regional vannforvaltningsplan oppnås og at tilstanden ikke forringes på grunn av anleggets drift. Dette innebærer krav om tilfredsstillende oppsamling og transport til MIRAs tilknytning, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra ledningsnett. I tillegg er det satt krav til kontroll på tilførsler av overvann gjennom oversikt over utlekking.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningsanlegg og ved graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke naturmangfoldet. Alle nye ledningsanlegg må miljørisikovurderes.

1.3 Plikt til å redusere utslippene så langt som mulig

All forurensing fra avløpsanlegget, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser plikter kommunen å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

1.4 Avløpsnett i samvirke med MIRA IKS og totalsystemet

Kommunens ledningsnett og overføringsledninger må ses i sammenheng med MIRA IKS ledningsanlegg og renseanlegg. Innlekking av fremmedvann eller andre tekniske svakheter på ledningsanlegg påvirker MIRA IKS sitt avløpssystem og utslipp. Det er derfor viktig at det samarbeides tett med MIRA IKS.

Vi forutsetter at ROS-analysen og tiltaksprioriteringer i kommunen er samordnet med MIRAs ROS-analyse og prioriteringer.

2. Krav til undersøkelser, utredninger og rapporteringer.

Referanse	Dokument/Plan som må utarbeides
1.1 Dokumentasjon av tettbebyggelse	Oppdatert dokumentasjon over antall pe tilknyttet MIRA beregnet som BOF ₅
3.1 Krav til klimatilpasset miljørisikovurdering med handlingsdel	Miljørisikovurdering med risikoreducerende tiltak
3.3 Beredskapsplan	Ha en oppdatert beredskapsplan
4.1 Funksjonskrav til avløpssystemet	Oppdatert overordnet avløpsplan med handlingsdel som styringsdokument.
6. Årsrapport	Årsrapport med oversikt over utslipp
7 1. Reduksjon av fremmedvann	Plan for reduksjon av fremmedvann
7.2 Fornyelse av ledningsnett	Plan for fornyelse av ledningsnett
8 Resipientundersøkelse og overvåking	Program for resipientundersøkelse

3. Miljørisikovurdering, håndtering og beredskapsmessige tiltak mot utslipp og akuttutslipp

3.1. Klimatilpasset risikovurdering av avløpssystemet

En klimatilpasset miljørisikovurdering skal gjennomføres.

En kritisk gjennomgang av forhold som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp skal foretas.

Risikovurderingen skal legge spesiell vekt på sårbare ledningsanlegg og utstyr, sårbare vannforekomster, områder med mulige brukerkonflikter samt klimaeffekter som følge av økt nedbørintensitet. På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå.

Risikovurderinger skal evalueres minst 1 gang pr. år og oppdateres jevnlig.

3.2 Handlingsplan for risikoreduserende tiltak

En handlingsplan for risikohåndtering skal utarbeides som viser planlagt gjennomføring av risikoreduserende tiltak i tid, herunder klimatilpassede tiltak.

På bakgrunn av risikovurderingen og akseptkriterier utarbeides en handlingsplan for forebyggende tiltak som viser tiltaksprioritering, beslutninger om tiltak og planlagt gjennomføring av tiltak i tid. I planen bør det fremgå et resultatoppfølgningssystem på effekten av gjennomførte tiltak.

Miljørisikovurderingen skal ses i sammenheng med den overordnede avløpsplanen og gi innspill til denne.

3.3. Etablering av beredskap

En oppdatert beredskapsplan skal foreligge samtidig med miljørisikovurderingen.

På bakgrunn av farer, hendelseskjeder og konsekvenser som er identifisert i miljørisikovurderingen oppdateres beredskapsplanen mot akutt forurensning. Med akutt utslipp menes forurensning av betydning, som inntreffer plutselig, og som ikke er tillatt etter bestemmelser i forurensningsloven eller i utslippstillatelsen.

Beredskapen skal være dimensjonert i forhold til de aktuelle hendelser som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal dokumenteres i en beredskapsplan. En beredskapsplan skal kontinuerlig evalueres.

3.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹. Kommunen skal deretter også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i tilfeller med utslipp av betydning.

Varslings skjema finnes på Fylkesmannen.no/skjemabibliotek.

Kommunen skal i god i forveien innhente godkjenning fra Fylkesmannen ved planlagte tiltak/arbeid som medfører direkte utslipp mer enn 1000 pe i over 1 time eller en tilsvarende utslippsmengde.

Dette gjelder også for mindre utslipp dersom utslippet får betydning for kommunens overholdelse av tillatelsens krav. Tilsvarende grense gjelder også for akutt utslipp.

4. Funksjonskrav til avløpssystemet

4.1. Krav til avløpssystemet- overordnet avløpsplan

Kommunen skal ha en oppdatert overordnet avløpsplan med handlingsdel som viser avløpsmål, strategier og prioriteringer av avløpstiltak innenfor økonomiplanperioden. Planen skal være et aktivt verktøy med årlig gjennomgang av tiltakene i handlingsdelen. Planens handlingsdel skal også vise de prioriteringer og tiltak som følger av utslippstillatelsens krav. Miljøriskovurderinger legger grunnlaget for handlingsdelen.

Kommunen skal kontinuerlig oppdatere ledningsanlegg i databaser som grunnlag for planer og prioriteringer av tiltak.

4.2 Drift og vedlikehold av ledningsanlegg og påslipp

Anleggene skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes til enhver tid og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

Nye driftsrutiner for tømming av sandfang på avløpsnett må settes målrettet utifra forurensningsfare og avløpsnett. Det vises til vårt brev av 04.06 2016 om pålegg og registrering og tømming av sandfang.

Kommunen skal ha kontroll på påslippene til det kommunale avløpsnett fra virksomheter slik at disse ikke vanskeliggjøre drift, slamkvalitet m.v.

¹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

5. Utslipp fra overløp og overvann

5.1. Overløp

Kommunen skal ha utslippskontroll på overløpene med faste prosedyrer og rutiner for å kunne dokumentere utslipp fra disse. Hvert av overløpene skal vurderes med hensyn på viktighet og risiko og settes inn i et risikoklassifiseringssystem, jf. kapittel 3: Resultatene fra risikoklassifiseringen danner grunnlaget for tiltaksprioriteringer av overløp i en handlingsplan.

Følgende krav settes til overløpene:

Generelt krav til overløp:

Hvert overløp skal ha installert utstyr for:

- registrering av driftstid
- avlastet mengde eller beregning med kalibrerte modeller for de prioriterte overløp.

Ingen overløpsutslipp skal skape estetiske påvirkning i/ved utslippsstedet.
Tiltak som holder avløpsøppel tilbake skal iverksettes for å hindre dette.

Tilleggskrav:

- Alle overløp skal fjernovervåkes.
- Ha oppdatert driftsovervåkingssystem (fjernovervåke og kvalitetsikre data)
- For overløpsutslipp som skyldes driftsproblemer skal det iverksettes umiddelbart avbøtende tiltak slik at forurensningen kan begrenses mest mulig inntil feil er rettet.
- Alle utslipp fra overløp som ikke er utformet som et regulært regnvannsoverløp skal registreres som avvik -og årsak samt tiltak beskrives.

Ovenfor resipienter som er prioritert sårbare for overløpsutslipp skal utslippene opphøre eller reduseres ved tiltak som utjevning og /eller slamavskilling. Det vises for øvrig til beste tilgjengelig teknologi (BAT) skal installeres for å beskytte sårbare vannforekomster. (jf. § 14-5 i forurensningsforskriften). Ved oppgradering/utskifting av pumpestasjoner skal siktemålet være å implementere tiltak som hindrer overløpsutslipp til sårbare resipienter.

5.1. Krav til kildesporing av feilkoblinger, retting av feil og risikoledninger

Kildesporing og retting av feil:

- Det skal være etablert et system for å oppdage og fjerne utslipp grunnet feilkoblinger av stikkledninger til det kommunale avløpsnett. Disse skal spores og rettes.

- Det må være rutiner på å undersøke- og utføre tiltak på private stikkledninger samtidig med utbedringer av kommunalt hovedledningsnett.
- Overløpsutslipp i felleskummer (overvann og spillvann) skal minimeres / elimineres.

Det må settes av tilstrekkelig med ressurser til målrettet arbeid med feilrettinger.

Risikoledninger:

Å prioritere risikoledninger for drift og tiltak blir viktig. Kartlegging og status for alle risikoledninger gjennomføres. Kunnskap om disse fås ved bruk av avløpsmodeller og beregninger hvor klima og vekst inngår. På en kartdatabase skal det vises hvilke ledninger som er klassifisert som risikoledninger. Disse kartlagene må jevnlig oppdateres. Risikoledningene må inngå i handlingsplaner for utbedringer og fornyelse. Det vises for øvrig til punkt 3. om miljørisikovurderinger.

6. Årsrapport med oversikt over utslipp

Årsrapport med utslippsregnskap skal oppsummere alle viktige utslipp og hendelser. Rapport sendes Fylkesmannen innen 1.mars hvert år.

Kommunen skal kunne vise god dokumentasjon av sine utslipp.

Utslippsmengder inngår i årsrapporten til Fylkesmannen etter standard skjema for utslippsregnskap. Skjema for årsrapport finnes på www.fylkesmannen.no.

Totalfosfor benyttes som parameter ved beregning av totalutslippet.

Utslipp fra overløp skal måles eller beregnes med antall m³ vannmengde og med målt eller antatt konsentrasjon 1 mg totalfosfor pr. liter som et gjennomsnitt hvis overløpet skyldes nedbør. For øvrig skal overløpsutslipp beregnes så nøyaktig som mulig hvis det er registrert driftsstans ved pumpestasjoner o.l.

Kommunen skal kartlegge utslippene fra overvannsnettets som grunnlag for helhetlige tiltaksvurderinger. Det må påses at overvannsutslippene ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

Kommunen må inkludere alle tilfeldige og uforutsette utslipp (akutt utslipp) i utslippsregnskapet

7. Planer for reduksjon av fremmedvann og fornyelse av avløpsnett

7.1. Generelt

I følge forurensningsforskriftens § 14-5 skal avløpsnett, uten at det medfører uforholdsmessige store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelig teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til:

- a) avløpsvannets mengde og egenskaper,
- b) forebygging av lekkasjer og
- c) begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp

Kommunen må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk bærekraftig teknologi for å begrense utslipp på forurensningsutsatte områder.

Kommunen må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk bærekraftig teknologi for å begrense utslipp på forurensningsutsatte områder.

7.2 Utarbeidelse av plan for reduksjon av fremmedvann

Det skal lages en plan for å minimalisere tilførsler av fremmedvann til det kommunale avløpsnett og arbeide for at avløpet i størst mulig grad transporteres effektivt til rensesanlegget med minst mulig tap underveis. Det må utarbeides mål, strategier og tiltak for fremmedvannsreduksjoner i planen. Det skal foretas målinger og beregninger på enkeltområder/måleområder for å se variasjoner i andel fremmedvann og spesifikk innlekking.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har i tidligere brev av 11.04 2012 til Akershuskommunene lagt føringer for fremmedvannsandelen til et avløpsrensanlegg. Her fremgår det at en fremmedvannsdel som overstiger 30 % av spillvannsandelen årlig utløser tiltak.

7.3 Utarbeidelse av plan for fornyelse av avløpsnett

En av de viktigste utfordringene på avløpssektoren er hvorledes og med hvilken takt det eksisterende ledningsnett med kummer trengs å fornyes.

Generelt er betongledninger som er lagt før 1975 vanligvis i dårlig materialteknisk tilstand med ukontrollerte utslipp.

Kommunen skal utarbeide en plan for fornyelse av avløpsnett med kummer. Planen skal vise det fremtidige behovet for fornyelse og gjennomføringen av dette. Programmet skal være sammenhengende og omfatte perioden 2019-2024.

Å oppdatere kontinuerlig ledningsdatabasen med riktig informasjon er en viktig forutsetning for et systematisk og målrettet fornyelsesarbeid.

8. Resipientundersøkelse og overvåking

Kommunen skal delta i et samordnet overvåkingsprogram med vannområdet Leira-Nitelva.

Det skal bygges opp kunnskap om vannmiljøet gjennom tiltaksrettet overvåking.

Kommunen skal utføre regelmessige undersøkelser og overvåking av de vannforekomster som påvirkes av avløpsvann som tillatelsen omfatter. Kommunens overvåkingsprogram skjer innenfor et samordnet overvåkingsprogram med vannområdet Leira-Nitelva.

9. Forurenset grunn og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen, f.eks. fra kjemikalielagring m.v., som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Når det skal legges nye avløpsledninger, skal kommunen ha kjennskap til om ledningsnettets berører områder med forurenset grunn eller forurensede sedimenter i elv og sjø.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, eller i noen tilfeller godkjenning fra kommunen.

10. Krav til utslipp til luft

Lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger skal være så lav at det ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Lukt skal være en driftsparameter for hele avløpssystemet og kommunen skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreducerende tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må kommunen vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

Kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt.

11. Krav til rapportering

11.1. Rapportering til Altinn

Kommunen har rapporteringsplikt for avløpsdata gjennom www.altinn.no innen 1.mars hvert år.

11.2. Årsrapport til Fylkesmannen

Årlig egenrapport skal følge kalenderåret og rapporteres elektronisk på standardskjema som finnes på Fylkesmannen.no/skjemabibliotek.

Kommunen skal i årsrapporten til Fylkesmannen innen 1.mars hvert år dokumentere forhold som er av betydningen for Fylkesmannens bedømmelse av om krav i utslippstillatelsen blir oppfylt og foreta en egenevaluering. Årsrapporteringen skal vedlegges rapportering til Altinn. [nn rapporteringen](#).

11.3. Overvåking av resipienten

Kommunen plikter innen 1. mars året etter utslippsåret å få sammenstilt resultatene fra resipientovervåkingen for foregående år, og få vurdert hvordan tilstanden i resipienten er sett i sammenheng med lokale og nasjonale vannmiljømål. Data som fremskaffes fra undersøkelser av vannlokaliteten, inklusivt sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø. Data skal leveres på Vannmiljøs importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

12. Interkontroll

Kommunen plikter å etablere internkontroll for avløpsvirksomheten i henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at selskapet overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Kommunen plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Det skal bl.a. kartlegges farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, jfr. tillatelsens kapittel 3. Slike vurderinger skal også inngå i planleggingen av nye anlegg.

13. Generelle vilkår

13.1. Utslippsbegrensninger og plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

Det er satt fokus på kontroll på utslippspunkter. Forebyggende tiltak for å redusere faren for akutt utslipp skal ha høy prioritering. Selv om utslippsrammene overholdes plikter kommunen å redusere utslippene så langt som mulig. Kommunen plikter å holde seg oppdatert på avløpsteknologi og benytte de miljømessige best tilgjengelige teknikker som gjelder for denne type virksomhet.

13.2. Ansvarsforhold

Kommunen er ansvarlig for at utslippsbegrensninger overholdes og at avløpsanlegget drives i samsvar med god og anerkjent praksis innen fagområdet.

Denne tillatelsen fritar ikke kommunen for innhenting av tillatelser for andre sider ved bygging og drift av avløpsanleggene, f.eks. arbeidsmiljø, brann og eksplosjonsvern.

Tillatelsen fritar ikke kommunen for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jfr. forurensningslovens § 10, annet ledd.

Kommunen har også plikt til å bidra til å redusere risikoen for at kjemikalier skader miljø og helse.

13.3. Tilsyn

Kommunen plikter å la representanter fra Fylkesmannen eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med avløpsanleggene til enhver tid.

14. Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om ledningsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning kan ikke startes før Fylkesmannen har gitt midlertidig unntak. Søknader om unntak fra gjeldende renskrav må derfor sendes Fylkesmannen i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.